OBEC VLASTIBOŘICE

OBECNÍ ZPRAVODAJ BŘEZEN 2011

SLOVO ÚVODEM

Vážení spoluobčané,

v rukou držíte březnové vydání Obecního zpravodaje. Věřím, že opět plné zajímavých informací. Přípravy podkladů a zadání na rekonstrukci Kulturního domu jsou již ve finálním stádiu a nyní probíhá definice zadávací dokumentace včetně podmínek pro výběrové řízení dodavatele stavby a následně i provozovatele restaurace.

Byla dokončena konečná verze projektové dokumentace s finální vizualizací nového vzhledu obálky budovy, je zpracováno tepelně-technické posouzení celého objektu včetně návrhu způsobu vytápění.

Jako primární zdroj tepla v restauraci bude instalováno tepelné čerpadlo (voda - vzduch, podlahové vytápění), jako sekundární zdroj tepla bude sloužit krbová vložka umístěná v hlavní části restaurace. Výrazné modernizace se dočká celý interiér přízemí objektu včetně modernizace stávajícího sociálního zařízení, nového vybavení kuchyně i skladů. Ve druhém patře bude nově zřízeno sociální zařízení, které zde doposud citelně chybělo a dále bude zrekonstruována stávající šatna. Nově bude zřízen prostor pro archiv Obecního úřadu a v prostorách bývalé knihovny bude zřízena klubovna (herna) pro volnočasovou činnost dětí. Obsahovat by měla nástěnnou tabuli, židličky se stolky, herní prvky, zátěžový koberec a další patřičné vybavení. Na stavební úpravy a vybavení této herny byla zpracována a podána žádost o dotaci ve výši 80.000,- Kč. Prostory výčepu, sálu i jeviště budou nově vytápěny velkokapacitními krbovými kamny s nuceným regulovaným rozvodem teplého vzduchu. Celý objekt by měl být kvalitně tepelně izolován, veškerá stávající okna budou vyměněna za nová plastová s izolačními dvojskly.

Naším přáním je zřídit v obci Vlastibořice takové zařízení, které bude důstojným kulturně - společenským stánkem obce, tak jako během své nejslavnější historie.

Další důležitou činností, jíž se nyní zabýváme, je příprava a definice zadání pro tvorbu nového územního plánu obce. Jak jistě víte, během loňského roku probíhal sběr a vyhodnocení požadavků občanů na zařazení zájmových pozemků nacházejících se v intravilánu i extravilánu jednotlivých osad pro zařazení do zastavitelného území. Toto měla řešit plánovaná 2. změna stávajícího územního plánu. Jelikož došlo k legislativním úpravám, a jakákoli změna UP bude platná pouze do roku 2015, bylo rozhodnuto, že dále nebudeme usilovat o změnu UP ale vydáme se cestou zpracování nového UP, na který je navíc možné získat dotaci z Krajského úřadu. Rád bych tedy upozornil občany, kteří mají ještě zájem o podání žádosti o zařazení svých pozemků do ÚP, aby tak učinili nejpozději do 30.3.2011. Na pozdější žádosti již nebude brán zřetel.

Poslední významnou akcí, kterou jsme již započali a rádi bychom během následujících měsíců dokončili, je kultivace prostředí kolem obecních komunikací. Obecní pracovníci započali s vyřezáváním drobnějších náletových dřevin, následně dojde k posouzení stávajících dřevin, které bude nutné odstranit a které budou omlazeny. Do vzniklých proluk budou postupně vysazeny nové dřeviny.

Ing. Martin Beksa, starosta

OBECNÍ ÚŘAD - AKTUÁLNÍ INFORMACE

• INFORMACE Z EVIDENCE OBYVATEL K 2.3.2011

Aktuální počet obyvatel obce Vlastibořice: **239**

Nově přihlášení k trvalému pobytu
Kozderka Ladislav, Vlastibořice 6

Odhlášení z trvalého pobytu
Brejlová Magdalena, Jivina 3
Pařízková Michaela, Jivina 3

Významná životní jubilea
Ing. Zdeněk Linka oslaví v měsíci březnu 55 let

• VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ K 28.2.2011

Daňové příjmy	446 407,- Kč
Nedaňové příjmy	161 149,- Kč
Kapitálové příjmy	323 680,- Kč
Přijaté transfery	46 016,- Kč
Příjmy celkem	**977 252,- Kč**
Běžné výdaje	1 015 619,30 Kč
Kapitálové výdaje	46 610,- Kč
Výdaje celkem	**1 062 229,30 Kč**

Zůstatek na běžném účtu činil k 28.2.2011
2 492 154,88 Kč

• INOVACE FOTOGALERIE

Vážení spoluobčané, připravujeme do naší webové prezentace a archivu obce rozsáhlou fotogalerii, ve které naleznete nejenom fotografie objektů, prostranství či historických staveb v naší malebné obci ale také fotografie z konaných sportovních, kulturních i společenských akcí.

Žádáme Vás o možnost poskytnutí zajímavých fotografií v digitální či klasické podobě, zejména máte-li k zapůjčení fotografie historické, které dokumentují stav obce v období prvorepublikovém či z období let 1940 - 1990. Případné dotazy či nabídky směrujte na starostu či místostarostu obce.

Vážení sousedé i přespolní,

nabízím kurz hry na kytaru pro začátečníky a mírně pokročilé. Provedu Vás laděním kytary, naučím správný prstoklad, akordy a rytmický doprovod. Ke kurzu potřebujete jen kytaru, chuť a vůli.
Začátek kurzu je plánován na jaro 2011 (podle zájmu). Místo bude upřesněno.

Informace: Tomáš Vacek, tel.: 776 706 362

Bezpečnost v obci

Ve volebním programu se několikrát objevil bod o zvýšení bezpečnosti v obci a také byl zahrnut na rámcový seznam hlavních priorit zastupitelstva obce.

a) nebezpečná místa – v obci jsou nepřehledná místa pro chodce, kde jim při přecházení hrozí střet s vozidlem. Zvažujeme např. přemístění schránek a plakátovací plochy ve Vlastibořicích na stranu k autobusové zastávce. V tomto případě odpadne nebezpečné přecházení komunikace většiny občanů za účelem seznámení s novinkami na plakátovací ploše.

b) rychlost v obci – všichni víme, že povolená rychlost v obci je maximálně 50 km/h. Víme, ale ne všichni dodržujeme. Nechali jsme si nezávazně udělat několik nabídek na radarové systémy, které upozorňují na překročenou rychlost. V průměru se ceny pohybují kolem 50 tisíc Kč za jeden kus. V obci potřebujeme snížit rychlost v obou směrech. To je 100 tisíc Kč. A tento problém trápí nejen obyvatele Vlastibořic, ale i Sedliště k a Jiviny. To máme 300 tisíc Kč!

Kdo projíždí naší obcí? Většinu provozu tvoří řidiči místní nebo z okolních vesnic. Turisté většinou projíždějí pomalu, protože se dívají po okolí nebo přesně neví, co je čeká za zatáčkou či horizontem. Takže bychom z větší části mohli ovlivnit bezpečnost v naší obci sami.

Konkrétně pár řádků o Jivině, protože tam můžu sledovat provoz každý den. Všichni, co projíždíte Jivinou víte, že od cedule k ceduli je to na dohled a tak proč vlastně dávat nohu z plynu. Podívejte se občas na tachometr, až budete projíždět nebo vjíždět do **OBCE**. Myslím, že 70 – 80 km/h není výjimkou. Je tam klid. Zatím.

Nyní na Jivině žije 8 dětí do 10 let. Přijde hezké počasí a děti, které nedávno ještě jezdili v kočárcích, začnou jezdit na kole. Asi víte, kam míříím. Nepíšu to jenom kvůli našemu Kubovi, který musí při cestě na náves přejít silnici v nepřehledném místě, ale je tu i Toník, Štěpa, Daniela, Karolínka, Natálka, Jituška a ostatní děti ve Vlastibořicích nebo Sedlíšťkách. Pokud Vás cestou z Radimovic „honí“ auto a vy potřebujete být doma o 2 minuty dřív, zkuste před cedulí dát nohu z plynu a i tomu za Vámi připomenout, že projíždí obcí.

Nejen za všechny naše děti Vám předem děkuji.

Svačinka Pavel, místostarosta

KULTURA - AKCE

Dne 19. 2. 2011 se konalo divadelní představení souboru **VOJAN** z Hrádku n. N. Představení navštívilo 70 lidí a myslím, že to byl příjemně strávený sobotní večer. S panem Sladkým, principálem a režisérem souboru, jsme se domluvili, že nás letos ještě jednou navštíví tentokrát s pohádkou. O termínu budeme včas informovat.

Jívina klub Vás srdečně zve na ***Masopustní veselí***, které se uskuteční 12. 03. 2011. Přesný program najdete na plakátech.

Obec Vlastibořice připravuje na 23.04.2011 ***Vlastibořickou tenisku***. Jde o 2 km dlouhou trasu s úkoly pro děti. Na organizaci se budou podílet zástupci obce a členové SDH Vlastibořice a Jívina klubu.

KRONIKA OBCE - JAK TO BYLO PŘED DESETI LETY?

Lidová pranostika mimo jiné praví: „Březen za kamna vlezem, duben ještě tam budem", „Březnové slunce má krátké ruce a dlouhý kabát", „Zima často do března ještě strká hlavu a někdy jej dokonce i zalehne", „Březen umí sníh i led rozehřát, ale chce-li i nadělat".

Z kroniky posledních let vyplývá, že vše je pravda. Častokrát byla velká zima (v roce 2005 až -15°C, 2006 - přívaly sněhu, praskají střechy, mrzne až do konce měsíce, 2008 byla nejteplejší zima za 100 let, ale poslední březnový den leží sníh, na Josefa 2009 napadl sníh, je -8°C). V roce 2000 nás trápila voda. Turnovské autobusové nádraží a přilehlé ulice byly zatopeny. V roce 98 bylo 14. února nejtepleji za 270 let a začátkem března vykukují tulipány 10 cm nad zem. V roce 2002 byly veliké bouřky. Častokrát nás trápil ošklivý vítr. V loňském roce jsme si užili obrovské množství sněhu. Takové jevy se stále opakují.

A tak buďme připraveni na ledascos. A jestli nebudeme moci pracovat na zahrádce nebo jít na výlet pro špatné počasí, což takhle si zalézt a číst? Březen přeci býval nazýván měsícem knihy. Jako učitelka musím potvrdit různé studie odborníků – nečte se! A přitom četba je velice důležitá. Člověk se mnohé dozví, rozšiřuje si obzor, představivost, zvětšuje si slovní zásobu, dokáže se lépe vyjadřovat, setká se s řadou sobě podobných osudů, může se inspirovat. Kdo dobře nečte a neporozumí textu, ten nemůže uspět ani v takových oblastech jakými jsou matematika či dopravní výchova, má menší šanci v přijímacím pohovoru do zaměstnání.

Navrhuji, abychom se my, co chceme něco změnit, sešli a četli si. A to ve středu 23. března 2011 v 16 hodin v knihovně na obecním úřadě ve Vlastibořicích. Pro děti budou připraveny také pastelky a mohou něco hezkého nakreslit.

A ještě jedna vzpomínka. Sice je spojována s dobou socialismu, ale myslím, že by mohla fungovat i dnes. Jedná se o 8. březen - MDŽ (pro ty, co nevědí – Mezinárodní den žen). Nejde snad o to slavení, které i někteří muži velmi rádi využívali, ale spíš o to vyjádření vztahu k ženám. Den matek je specifický a příliš se nedodržuje. Avšak žijí mezi námi i bezdětné slečny a paní, které si malou kytičku také zaslouží.

Na závěr tedy popřeji všem našim ženám hezké dny plné radosti - a nejenom ty březnové.

Mgr. Stanislava Beksová, kronikářka

POHLED NOVÉHO ZASTUPITELE

Sousedé,
dovolte pár řádků nejen o mně.
Když probíhala na podzim volba místostarosty a zaznělo mé jméno, zaslechl jsem dotaz *„Kdo to je?“.* Není divu, že mě někdo neznal, nebo se osobně se mnou do dnešního dne nesetkal. Nenarodil jsem se tady, nevyrůstal, ani tady nežiji 20 let, ale mám to tady rád.
Tak tedy od začátku.
Jmenuji se Pavel Svačinka, narodil jsem se v Liberci v roce 1965 v lékařské rodině. V Liberci jsem vystudoval gymnázium a věnoval se svým koníčkům. Největším z nich bylo ochotnické divadlo, s kterým jsem měl tu možnost podívat se nejen po česku, ale i do zahraničí. K současným zálibám patří jízda na kole, vodáctví a poznávání nových míst v Čechách a na Slovensku. Samozřejmě co nejvíce těchto aktivit rád provozuji s manželkou, synem Jakubem a dcerami Alenou a Lucií, které za námi jezdí na Jivinu. Méně času už mi bohužel zbývá na nejstarší dceru a vnučku Terezku, ale to se snad v budoucnu změní.
Od malička jsme jezdili každý volný čas trávit s rodiči na chalupu do Kryštofova Údolí nedaleko Liberce, kde jsem nakonec i bydlel. Proto soužití na vesnici mi není cizí a nikdy jsem se nepovažoval za městského člověka.
V roce 2006 jsem poznal svoji manželku Mirku a zanedlouho padlo rozhodnutí, že zůstaneme na Jivině. Jelikož se považuji za aktivního jedince, začal jsem se brzy zapojovat do dění na Jivině a v roce 2009 jsem byl jedním ze zakládajících členů Jívina klubu. Nejvíc mě baví příprava akcí od nápadu po realizaci a odměnou pro nás všechny je potom návštěvnost a spokojenost vás sousedů.
Do komunální politiky se mi moc nechtělo, protože můj nejstarší bratr je čtrnáct let starostou v obci, která je jen o trochu větší než Vlastibořice a vím kolik starostí a práce má, i on sám mi to rozmlouval. Vadila mi však, a stále vadí určitá rozhádanost v obci. Ve městě skoro lidi ani neví, kdo vedle nich bydlí ve společném domě a zajímají se většinou jen o sebe. Na vesnici je to v některých případech přesně naopak. Někdy se dozvíte o sobě věc ještě dříve, než to uděláte a nikdo neřeší, jestli se to zakládá na pravdě. Pomluvy nás samozřejmě nesjednocují a to se projevuje např. i v návštěvnosti akcí. Tím nechci vůbec říct, abychom se jeden o druhého nezajímali. Tak jsem si řekl, že s tím zkusím něco udělat a navíc se pokusím ovlivnit další změny v obci. Jednou z nejvýznamnějších asi bude využitelnost kulturního domu. Budu se snažit, aby minimálně jednou za měsíc byl využit sál s podiem. Ať už pro zábavy, koncerty žánrových hudebních skupin, nebo divadelní představení pro dospělé i pro děti a jiné akce.
Na závěr mi dovolte, abych Vám všem, kteří jste dali hlas sdružení „Sousedé sobě“, poděkoval za důvěru a těším se na setkávání s Vámi.

Pavel Svačinka, místostarosta

JAK BUDEME SČÍTAT?

SČÍTÁNÍ LIDU, DOMŮ A BYTŮ 2011

V minulém vydání jste se dozvěděli, kdy sčítání proběhne. Dnes Vám přinášíme instrukce ..... jak na to?

Komisař přinese formuláře:

Od **7. do 25. března** navštíví sčítací komisaři **každou domácnost v ČR** a předají jí dotazníky pro všechny osoby, které tam žijí (včetně návštěv či podnájemníků, kteří budou v době rozhodného okamžiku v domácnosti třeba jen přechodně).

- Sčítací komisař bude při roznosu formulářů nosit viditelně umístěný **speciální průkaz sčítacího komisaře,** kterým se na požádání prokáže společně s **občanským průkazem** při návštěvě v každé domácnosti.
- Sčítací komisař navštíví Vaši domácnost a předá Vám sčítací formuláře. Do vašeho bytu **nevstoupí, pokud ho sami nevyzvete**. Požádá Vás o **potvrzení převzetí formulářů Vaším podpisem.** Zároveň Vám předá vysvětlivky k vyplnění formulářů a poskytne další potřebné informace.
- Komisař přinese do domácnosti celkem **tři formuláře** s vysvětlivkami:

Zelený **sčítací list osoby** (každý člověk v domácnosti dostane svůj vlastní);
Žlutý **bytový list** (každá domácnost dostane jeden);
Oranžový **domovní list** (ten dostanou pouze majitelé nebo správci domů).

- **Převzít formuláře** pro všechny členy domácnosti může **osoba starší 15 let.**
- Při předání formulářů se vás komisař zeptá, **jakým způsobem budete chtít vyplněné formuláře odevzdat,** a nabídne vám tři základní možnosti:

On-line vyplnění a odeslání na internetu;
Osobní odevzdání komisaři (pokud preferujete tuto cestu, komisař si s vámi hned domluví termín schůzky, kdy přijde formuláře vyzvednout);
Odeslání poštovní obálkou do P.O.Boxu ČSÚ (pokud vyberete tuto možnost, předá vám komisař předtištěnou obálku formátu A4, žádné poštovné v tomto případě domácnost neplatí).

- Pokud vás sčítací komisař nezastihne v avizovaném termínu, vhodí vám do schránky **Oznámení o termínu doručení sčítacích formulářů,** kde bude opět uvedeno jméno komisaře, číslo průkazu a termín, kdy se dostaví podruhé.

Pokud by vám ani druhý termín nevyhovoval, můžete zavolat na bezplatnou linku, která bude v provozu od 26. února do 20. dubna 2011 denně 8 – 22 hod a domluvit si jiný čas návštěvy.
Pokud vás pak ani podruhé komisař nezastihne, najdete ve schránce Oznámení o náhradním termínu doručení sčítacích formulářů s informací, že si můžete formuláře vyzvednout na tzv. **sběrném místě** (poště, jejíž adresa a provozní doba jsou uvedeny na letáčku, vhozeném sčítacím komisařem do Vaší schránky) do 14. dubna.

Vyplnění formulářů:
Než **začnete** formuláře **vyplňovat,** pečlivě si prosím **přečtěte vysvětlivky.**

HISTORIE A SOUČASNOST

1

2

3

4

Pohled na novostavbu hasičské nádrže (**č.1**) a aktuální stav (**č.2**). Stav objektu č.p. 15 v době před rekonstrukcí (**č.3**), objekt po rekonstrukci - aktuální stav domu č.p. 15 (**č.4**) provizorní přístřešky a kolny za požární nádrží ve Vlastibořicích v roce 1991 (**č.5**) a současný stav zahrady (**č.6**).

5

6

Paměti obce VLASTIBOŘIC

Ing. Oldřich LOUDA

Vážení čtenáři.
Při přetiskování další části „Paměti obce Vlastibořic“ od **Ing. Oldřicha Loudy** nás zastihla smutná zpráva. Pan Ing. Oldřich Louda 6. března 2011 náhle zemřel v úctyhodném věku nedožitých 94 let. Narodil se ve Vlastibořicích. Později se s rodiči přestěhoval do nově postaveného domu č.p. 50 na návsi, naproti sochy Sv. Jána. Výrazně se zapsal do povědomí našich občanů na konci druhé světové války, když v noci z 3. na 4. května 1945 odzbrojili partyzáni z Vlastibořic, Střížovic a Vitanovic pod vedením poručíka Oldřicha Loudy 25 německých vojáků ubytovaných v Pěnčíně a 125 ruských příslušníků pracovního oddílu převedli k partyzánům do lesů u Olešnice.

Sepsáním pamětí Vlastibořic v rozsahu 290 stran se stal pro naši obec nesmrtelným. Dílo v celém rozsahu věnoval obci bez jakýchkoliv nároků na odměnu. V loňském roce se také podílel na návrhu znaku a praporu obce Vlastibořic.

Loučíme se s panem Ing. Oldřichem Loudou jeho úvodem v Pamětech: ***„Pomíjí slyšený hlas, trvá napsané slovo“.***
Čest jeho památce!

Jan Mareš, Sedlíšťka

Název obce. Jméno Vlastibořice odvozuje Dr. J. V. Šimák od jména osobního a to tzv. rodového - patronymického, značícího zpravidla čeleď - potomky praotcovy, nebo poddané něčí, končící na ici - Vlastibor - Vlastibořici. Lidové znění vsi (bydliště rodu) bylo Lastibořice (v Lastibořicích, do Lastibořic) a v tomto tvaru bylo převzato do němčiny - Lastiborschitz a počalo se s počátečním L psát i v českých textech. Ve svijanských registrech je ves na počátku uváděna jako Vlastibořice, od r. 1656 jen Lastibořice. K návratu k původnímu názvu Vlastibořice došlo až v r. 1903, na žádost a náklady obce.

2. Charakter okolní krajiny, kraj od Ještěda k Troskám

Krajina ve které dnes žijeme byla ve druhohorách, v období křídy, asi před sto miliony let, zaplavena mělkým mořem. Jako památka nám zde zůstaly zkamenělé otisky mlžů. Po ústupu moře usazená pískovcová tabule byla rozlámána horotvorným neklidem třetihor, severnější část (Železnobrodsko, Semilsko) byla vyzdvižena nad úroveň dna bývalého moře, jižní část poklesla. Tehdejší sopečná činnost zanechala v našem nejbližším okolí vyvřeliny čediče (návrší nad Vlastibořicemi, Hrobka na Jivině a v Kamení). Třetihory dokončily hrubou stavbu našeho kraje a další úpravu prováděla jen činnost vody, větru, sněhu a mrazu.
Největší řeka celé oblasti Jizera prodělala během třetihor a čtvrtohor několik změn svého toku. V určitém období tekla od Sytové (s. Jilemnice) k Labi a jím k jihovýchodu do Lanškrounského mořského zálivu, později od Turnova do povodí Cidliny, po poklesu středního Polabí změnila tok a protékala pod Vyskeřskou vrchovinou k Dolnímu Bousovu a Domousickou branou do povodí Mrliny. Tok Jizery pod Turnovem vznikl v dnešní podobě ve čtvrtohorách, kdy pronikla řeka do povodí Mohelky, do té doby samostatně odtékající k Labi, a prohloubila její údolí.
Dnes žijeme ve čtvrtohorách, které trvají jeden až dva miliony let. Za celou tu dobu se vystřídalo několik dob ledových a meziledových. Zalednění náš kraj nezasáhlo, zastavilo se na úpatí Ještěda. Reliéf terénu v naší obci se již v podstatě nezměnil, voda odtéká stále stejnou, nejkratší cestou k moři. Neustále se ale mění pokryv terénu. Původní divoký prales změnili zdejší osadníci v nynější kultivovanou krajinu.
Po stránce vodopisné patří naše krajina ke střednímu Pojizeří a povodí Severního moře (příl. 5). Jedním z největších pravobřežních přítoků Jizery je Mohelka, tvořící severní hranici naší obce. Pramení v Maršovicích na jz. svazích Černé Studnice ve výšce 670 m. Odvodňuje 130 km2 území a po 39 kilometrech se vlévá u Mohelnice do Jizery, do které přivádí 1,82 m3/s vody. Má asymetrické povodí s pravostrannými přítoky, z nichž Oharka (délky 8,6 km) vtéká do Mohelky ve Slavíkově. Většina vody z katastru obce odtéká jihovýchodním směrem svahovými roklemi do Pěnčínské struhy, mající počátek pod Jivinou, odkud pokračuje přes Zásadu, Albrechtice, Pěnčín, Svijanský Újezd a Koryta, pod nimiž vtéká do Jizery.
Po stránce geomorfologické patří naše krajina do okrsku českodubské pahorkatiny v předpolí Ještědského hřbetu. Je součástí podcelku - Turnovské pahorkatiny, která náleží do celku Jičínské pahorkatiny a je součástí České tabule (příl. 5). Krajině dominuje na severu Ještěd s 92 m vysokou televizní věží tvaru rotačního hyperboloidu, na jihu vyčnívá nad obzorem známá silueta Trosek, charakteristická nejen pro náš kraj, ale pro celé Čechy, jako symbol české krajiny. Na východě se táhne mohutný Ještědsko-Kozákovský hřbet, v pozadí hřebeny Jizerských hor a Krkonoš, na západě spadá kraj pozvolna do Ralské pahorkatiny, z

níž vyčnívají obě kupy Bezdězu a čepice Ralska. Při pohledu na Ještěd je dobře si uvědomit, že stojí na rozvodí Severního a Baltského moře (příl. 5), a severně od Ještěda až k moři již žádné pohoří není.
Krajina náleží k mírně teplé oblasti, která tvoří přechod mezi teplou oblastí dolního Pojizeří a chladnou v Krkonoších. Nadmořská výška spolu s členitým reliéfem však způsobují kontrasty na nevelké ploše. Významnou klimatickou hranicí je Ještědsko-Kozákovský hřbet, který je současně hranicí délky trvání sněhové pokrývky.
Kraj který kolem sebe vidíme je součástí Turnovska, Českodubska a Mnichovohradištska, pro přesnější vymezení jeho polohy by se hodil, podle výše uvedených dvou dominant, název *„Kraj od Ještěda k Troskám".*

3. Slované v Čechách, kmen Charvátů, dosídlení kraje, germanizace

Stopy osídlení území našeho kraje podle archeologických nálezů sahají až do pozdní doby kamenné a počínající doby bronzové, ale o lidech kteří zde od těch dob po dlouhá staletí žili mnoho nevíme. V posledních pěti stoletích př. Kr. jsou v nejbližším okolí doložena sídliště Keltů v Letařovicích, Soběslavicích, ve Čtveříně a v Přepeřích, sídliště předchůdců Keltů ze 6. 5.století v Příšovicích a v Turnově. Pohřebiště Germánů ze 2. - 1. století byla objevena u Kobyl a Chocnějovic.
Naši slovanští prapředci přicházeli do Čech se svými stády a skrovným inventářem v raném středověku, od 6. století. Až do té doby chybí v soudobých písemných pramenech jakýkoli údaj o tom, odkud a kdy k nám přišli, přestože sem nějak přijít museli. Nepřicházeli do krajiny liduprázdné, kraj byl řídce osídlen potomky lidu popelnicových polí, jehož zbytky přežily keltské a germánské vpády, přežily celé období římského císařství i pohnutý věk stěhování národů.
Předpokládá se, že Slované žili v rodových společenstvech. Rod je souhrn krevních příbuzných pocházejících od jednoho mužského předka.. Původní rodová vazba se s rozvojem zemědělství a dělbou práce začala rozpadat a měnit na vazbu teritoriální a česká společnost v 8. až 10. století byla sociálně již značně rozčleněná.
První slovanská sídla vznikala v našem kraji v úrodných rovinách při Jizeře a potocích Českého ráje. Slované se usazovali v místech starších lužických tvrzí, které rozšiřovali a zpevňovali, zároveň však budovali i jednoduché osady, o nichž však nic nevíme. Mohutné roubení staveb pokládané přímo na zem časem uhnilo nebo shořelo, takže nezbylo nic než úlomky tuhé, mnohde opálené mazanice, zbytky velkých hliněných zásobnic na obilí, trosky ohnišť z pískovcových kvádrů a kamenné žernovy otáčivých ručních mlýnců. Hospodářská stavení a chlévy neexistovaly, dobytek polovičního vzrůstu se pásl zpravidla v lese neboť i luk bylo málo, na noc byl zavírán do ohrad. Skromná políčka se nepodobovala polím dnešním. Zasetým obilím a luštěninami prorůstalo křoví, z obilí vyčnívaly pařezy osekaných stromů. Nehnojená, primitivně obdělávaná pole poskytovala neuvěřitelně nízké výnosy, průměrný výnos polí byl asi trojnásobek výsevu, věčně hrozil hlad, zejména na jaře po spotřebování zásob.

Kmen Charvátů

S rostoucí lidnatostí početného charvátského kmene, který se v naší krajině připomíná po prvé ve staré listině z r. 973, vlastně opisu jejím z r. 1086, staré území nestačilo, přebytečné části rychle se množícího rodu byly nuceny odcházet z otcovských statků do vyšších poloh, kultivovat nové plochy dotud nezužitkované lesní půdy a na nich stavět další rodová sídla. Osady mívaly původně pouze tři až pět chat, časté byly samoty, s jednou či dvěma usedlostmi. Ještě v polovině 12. století pokrýval území Čech z 90% hustý prales, který měl bránit v přístupu do nitra země. Nebyl to ovšem prales neproniknutelný, byl složen z bukových a dubových porostů, přerušován místy více či méně úrodnými planinami a prostoupen množstvím bažin a mokřin. Lesy procházely komunikace, které se držely zejména vodních toků, sloužících i k orientaci v krajině. Za pouhých sto let se ve 12. století kulturní půda však téměř zdvojnásobila.

Budova fary ve Vlastibořicích

Dosídlení kraje, germanizace

Zdejší kraj osídlený původně kmenem Charvátů ovládnul mocný rod Markvarticů, který k dosídlení kra-

je koncem 12. století založil a bohatě obdaroval cisterciácký klášter v Hradišti n. Jizerou. Bohatí cisterciáci klášterští, k nímž brzy přibyla komenda rytířů sv. Jana z Dubu, založili zprvu řadu nových ryze českých vsí v předhoří Ještědských a Jizerských hor, zejména v okolí Českého Dubu, Jablonce a Železného Brodu.

Mohutné lesní oblasti severních Čech byly kolonizovány poměrně pozdě, až ve druhé polovině 13. století a ve století 14., ale německým obyvatelstvem. Německá kolonizační záplava kromě výstavby nových sídlišť pohlcovala i dosavadní slovanská osídlení. Tak se v průběhu kolonizace utvářelo německé osídlení okrajových oblastí českého státu, později pojmenované jako Sudety. S kolonizací souviselo samozřejmě šíření německého jazyka a kultury.

Koncem 13. století měl náš kraj do hranice 500 m nadmořské výšky ráz kultivované země s hustotou osad příliš se neodlišující od dnešní. Od druhé poloviny 14. století již kolonizace stagnovala. Nadále vznikaly samoty se dvěma až třemi usedlostmi, zejména v 15. století, často mezi pustými osadami. Pro starší středověk jsou charakteristické malé nezpevněné osady rozptýlené po krajině.

Kolonizace pokračovala vlastně až do poloviny 20. století, bohužel byla spojena s germanizací kraje. Po nezdařeném stavovském povstání za války šmalkadské přešlo r. 1547 Podještědí jako konfiskát do rukou krále Ferdinanda I. a ten je r. 1552 daroval svému spolehlivému válečníkovi Janovi z Oppersdorfu. Ačkoli Oppersdorfové byli první německá vrchnost na Českodubsku byli si vědomi, že vládnou nad krajem ryze českým a správa města Českého Dubu byla česká. Dalšími držiteli panství byl rod Smiřických, po nich Albrecht z Valdštejna, který zde zaváděl tuhý válečný režim, protireformaci a německý jazyk. Na sklonku 17. století se na dubské radnici již úřadovalo německy.

Germanizace ve své nejnebezpečnější podobě přišla s reformami Josefa II. s potřebou sjednotit a centralizovat správu mnohonárodnostní habsburské říše. Germanizační tlak narůstal ještě hluboko v obrozeneckých časech, po celou dobu metternichovského režimu. Němčina byla oficiálním úředním jednacím jazykem.

Od r. 1873 vyrůstala v Českém Dubě velká textilní továrna německého podnikatele Františka Schmitta, ve které bylo zaměstnáno 2000 lidí z města i širokého okolí. Továrník

Schmitt, jeho nástupce Blaschke, prosazovali vedle svého příbuzného libereckého průmyslníka Liebiga poněmčování kraje, což se jim dařilo. V roce 1901 měl Český Dub 2715 obyvatel, z toho 1593 přiznávalo obcovací řeč německou a 1122 českou. První svobodné a neovlivněné volby po válce ukázaly však jinou skutečnost. Z 2129 voličů bylo 1398 Čechů a 731 Němců.

Tragický podzim 1938 přinesl pak ránu nejtěžší. Po mnichovském diktátu bylo takřka celé české Podještědí i s městem přičleněno k Sudetům. Český Dub byl přejmenován na Aichu, jména ostatních obcí byla rovněž zkomolena.

5. 10. 1940 schválil Hitler základní směrnice pro okupační politiku v Protektorátě. České země měly být plánovitě osídleny německým obyvatelstvem tak, aby souvislé české osídlení bylo narušováno a vzájemně oddělováno. Původní záměr předpokládal vytvoření asi pěti uzavřených německých osídlení na čáře mezi Mladou Boleslaví a Prahou. Byly navrženy dvě alternativy - národnostní most ze Sudet do Prahy přes Turnov, Mnichovo Hradiště, Mladou Boleslav, Lysou n. L. a Brandýs n. L., druhá alternativa, nejkratší cesta Mělník - Praha. V důsledku nesnází válečného hospodářství bylo v r. 1941 od těchto plánů upuštěno a plán uzavřeného osídlování byl nahrazen plánem „rozptýleného osídlování“ - do každé české vesnice usídlit několik německých rodin. Tak vznikl „projekt Košátky“, kde se někteří besarabští Němci po r. 1941 usídlili, brzy však byli přesunuti do Lodže, zůstalo jen 28 rodin. Dalším způsobem přípravy kolonizace bylo zřizování vojenských cvičišť, letišť, u nichž se předpokládalo, že budou wehrmachtem po krátké době opuštěna a do uvolněných oblastí se nastěhují kolonisté. A konečně posledním způsobem násilného uchvácení půdy představovala tzv. vnucená správa. Osídlování naráželo na značné potíže, etničtí Němci ze zahraničí byli méně kvalitní a žili téměř v naprosté izolaci od českého okolí. Přidělená půda činila v průměru 10% plochy v 298 obcích.

V r. 1945 se Českodubsko stalo opět součástí okresu turnovského a občané německé národnosti byli odsunuti. Tím skončila tisíc let trvající epocha česko německých vztahů na území Čech počínající zvaním kolonistů do země.

pokračování příště